

#MiremElPassat

Esports

Diputació
Barcelona

Primera edició: desembre 2021

© **de l'edició:** Diputació de Barcelona

© **dels textos:** Josep Contreras Ruiz. Direcció de Serveis de Secretaria Adjunta a la Secretaria General. Arxiu General. Diputació de Barcelona

DL: B 18504-2021

Projecte expositiu: Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional. Diputació de Barcelona.

Direcció de Serveis de Secretaria Adjunta a la Secretaria General. Arxiu General. Diputació de Barcelona.

Coordinació: Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional. Diputació de Barcelona.

Disseny gràfic i expositiu: Arnau Masramon

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica. Diputació de Barcelona.

Foto portada: Cursa d'atletisme, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54917)

#MiremElPassat Esports

<https://www.diba.cat/web/mirem-el-passat/-miremelpassat-esports>

Presentació

Aquesta és una mostra de fotografies del fons que custodia i conserva la Diputació de Barcelona a l'Arxiu General, i de les quals en fem difusió cada divendres a les xarxes socials de la corporació amb l'etiqueta #MiremElPassat #Esports.

S'inaugura a Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, un centre que ofereix el grau universitari en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport des del curs 2001-2002, en què l'estudi de la història de l'esport és ben present en els seus estudis i recerques, tant per part d'estudiants com de professorat. Un espai idoni per treure a la llum aquest patrimoni fotogràfic i compatir-ho amb la comunitat acadèmica i la ciutadania.

És una selecció de 95 imatges de principis del segle xx escollides entre diferents fons personals que l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona¹ ha recuperat, restaurat i digitalitzat. S'han agrupat en tretze àrees: atletisme, lluita grecoromana i jutjitsu, ciclisme, automobilisme, motociclisme, natació i rem, futbol, tennis, pilota basca, esgrima, hípica, golf i excursionisme. Abasten tots els esports que eren protagonistes al carrer i a revistes esportives com ara *Stadium*. Tot i que eren pràctiques elitistes en aquell moment, van ser l'inici d'una cultura esportiva de masses, tal com la coneixem ara, i del periodisme esportiu.

Aquesta mostra està vinculada a les exposicions «#MiremElPassat»², «#MiremElPassat amb ulls de dona»³ i «#MiremElPassat amb ulls de dona

#Teatre»⁴ totes tres encara actives i visitables en línia també. Es complementa amb l'exposició permanent «#MiremElPassat al carrer»⁵, visible a la façana de l'edifici de l'Arxiu General, al recinte de la Maternitat.⁶

L'etiqueta #MiremElPassat és el fil conductor que facilita el seguiment, la compartició i la conversa sobre les fotografies que, des de la Diputació de Barcelona, es conserven per a les futures generacions i que des de 2014 s'han publicat a les xarxes socials de la corporació.

1 <https://www.diba.cat/arxiu>

2 <https://www.diba.cat/es/web/mirem-el-passat/mirem-el-passat-al-primer-terc-del-s-xx>

3 <https://www.diba.cat/es/web/mirem-el-passat/mirem-el-passat-amb-ulls-de-dona>

4 <https://www.diba.cat/web/mirem-el-passat/mirem-el-passat-amb-ulls-de-dona-al-teatre>

5 <https://www.diba.cat/es/web/mirem-el-passat/mirem-el-passat-al-carrer>

6 C. Mejía Lequerica, 1, 08028 Barcelona

Prefaci

Escollir sempre és arriscat i comporta una renúncia implícita. Fer-ho entremig de milers de documents, en aquest cas fotografies, és una audàcia que només es pot justificar pel desig d'oferir una selecció que permeti donar a conèixer una mínima part del patrimoni documental fotogràfic que es conserva a l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona. També per estimular l'interès de la ciutadania en conèixer i fer seus uns testimonis que col·lectivament li pertanyen.

En el recull d'imatges que presentem ens hem centrat en l'esport. Però hem volgut anar més enllà d'una mera tria de fotografies agrupades en les diferents disciplines esportives, i hem procurat mostrar la concepció social i fins i tot filosòfica de l'esport al final del segle XIX i començament del XX. Mostrar com la societat també es manifesta i es construeix a través de l'esport.

Arribats a aquest punt, segurament cal aclarir perquè l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona té aquests fons. L'arxiu de la Diputació no només és

l'Arxiu de la Diputació de Barcelona. Té altres fons que testimonien la trajectòria d'aquesta institució al llarg dels seus dos-cents anys d'existència. Conserva documents que ens ajuden a recuperar el nostre passat, entendre el nostre present i ens suggereixen línies d'actuació per al nostre futur. Com es diu a la professió, els arxius no són un regal dels nostres pares sinó un préstec dels nostres fills.

Tot això explica la molt variada procedència de la documentació que l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona acull des de fa molts anys. En trobem de l'administració local, d'entitats dependents o vinculades a la Diputació de Barcelona, d'institucions de caràcter local i d'àmbit provincial i autonòmic, de caràcter privat —com són part de la mostra de fotografies que presentem— i col·leccions, a més de la biblioteca i l'hemeroteca.

El que és cert és que els i les professionals de l'arxivística i la gestió documental vetllem pel futur del nostre passat, per ajudar a comprendre i a

millorar el nostre present i futur. Ens dediquem, entre altres coses, a gestionar documents, tant centenaris com contemporanis, amb l'objectiu de garantir-ne per sempre l'existència. Perquè el que confereix l'excepcionalitat dels documents no és la seva potència estètica, que en el cas d'aquesta mostra és una realitat innegable. El que els confereix l'excepcionalitat és la seva potència informativa. Si despullem l'estètica i la bellesa de les imatges al darrere ens queda un capital informatiu de primer ordre: persones, vestuari, condició física, costums, vida social, equipament tècnic, instal·lacions esportives, canvis en el paisatge i l'urbanisme, i un llarg etcètera.

Els arxius de Catalunya han fet un esforç ingent per democratitzar l'accés a la informació, com a percepció essencial que el dret de la ciutadania a la informació és consubstancial a la democràcia i a la llibertat d'expressió. El col·lectiu professional, que té una clara vocació de servei públic, no ha dubtat ni un moment a obrir els arxius a la ciutadania. I ho ha

fet també aprofitant les oportunitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació, malgrat l'obligada adaptació de les metodologies de treball i una més que necessària estandardització per intercanviar i fer accessibles les nostres dades a escala global.

Per tot això, i amb la certesa que en el futur la societat continuarà necessitant documents que han de ser autèntics, fiables, usables i íntegres, els oferim aquesta mostra d'imatges. No es quedin només en la seva bellesa, gaudeixin el capital informatiu i les històries subjacents que contenen. Les arxiveres i els arxivers, des de la nostra professió continuarem contribuint perquè en el futur l'accés a la documentació sigui possible.

Introducció

#MiremElPassat Esports aplega un conjunt de fotografies que mostren la pràctica de l'esport modern durant la primera dècada del segle xx, especialment a la ciutat de Barcelona. Està dividida en aquestes disciplines: atletisme, lluita, ciclisme, automobilisme, motociclisme, natació, rem, futbol, tennis, pilota basca, esgrima, golf, hípica i excursionisme. El gruix de les imatges corresponen al fotògraf Frederic Juandó Alegret (1882-1961), però també se n'han inclòs d'Emili Juncadella Vidal (1884-1936) i altres d'autoria desconeguda.

En els orígens l'esport va tenir un evident perfil elitista. Les primeres associacions esportives de Barcelona, com el Reial Club de Regates (1881), el Real Club Polo de Barcelona (1897) o el Lawn Tennis Club (1899) van ser impulsades per grups socials benestants de la capital catalana per als quals la pràctica d'un esport era tan important com l'acte social que hi anava associat. L'elevada suma de diners que calia pagar per formar part d'aquests clubs selectes evidenciava una concepció social tancada de l'esport. En contrast

amb aquest vessant elitista, en el tombant de segle xx va sorgir una concepció que apostava per la difusió i l'interclassisme social. En ambdós casos, però, l'esport era vist com un element de modernitat vinculat al progrés i a la tècnica de les màquines. La difusió del discurs higienista arreu d'Europa, que associava esport i salut, va ser un element que va afavorir la pràctica esportiva a Catalunya.

Amb l'entrada en el segle xx, els esports van esdevenir cada vegada més populars, especialment el futbol. El 1903 el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona (CADCI) va crear una secció d'esports i excursions per als afiliats; el 1907 es va fundar el Club Natació Barcelona i el 1909 l'Ateneu Enciclopèdic Popular va organitzar una secció de gimnàstica i esports.

L'abril de 1914 es va crear la Mancomunitat de Catalunya. Una de les seves preocupacions va ser l'educació, per això des del Consell de Pedagogia el 1921 es va introduir la Ponència d'Educació Física i

Esports, primer organisme públic català de caràcter esportiu. La Ponència va establir les bases per a una política esportiva i va potenciar la projecció internacional de Barcelona com a seu dels Jocs Olímpics, si bé els Jocs es van celebrar finalment a París el 1924.

Durant la dècada de 1920 els esports més populars a Catalunya van ser el futbol, el ciclisme i la boxa. Els esportistes van esdevenir veritables figures mediàtiques i la configuració de la societat de masses, el sorgiment de la radiodifusió i la modernització de les tècniques del periodisme gràfic van permetre la popularització de l'esport. Amb l'arribada de la Segona República espanyola, el 1931, es va potenciar la pràctica esportiva entre les classes treballadores. Van sorgir associacions esportives més obertes i interclassistes com el Centre Gimnàstic Barcelonès, el Club Femení i d'Esports o la Joventut Atlètica Proletària. A començaments de 1936 es va crear el Comitè Català Pro Esport Popular (CCEP), com a alternativa als Jocs Olímpics de Berlín

que s'havien de celebrar a l'Alemanya nazi aquell mateix any. La data prevista per a la inauguració de l'Olimpiada Popular va ser el 19 de juliol, però malauradament no va ser possible, atès l'esclat de la Guerra Civil el dia abans.

Les germanes Lluïsa i Dolors Marnet al X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55275)

Retrat de Frederic Juandó Alegret, c. 1940. Autoria desconeguda. Fons: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 61857)

Laboratori fotogràfic de Frederic Juandó Alegret, c. 1913. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55518)

Frederic Juandó Alegret va néixer a Barcelona el 29 de gener de 1884, en el si d'una família benestant originària de Vilanova i la Geltrú. Apassionat dels paisatges i el patrimoni del país, va ser membre de l'Associació Joventut Excursionista Avant des de 1904, membre del Centre Excursionista de Catalunya i també del Centre Excursionista Barcelonès. La seva altra gran afició va ser l'esport, especialment ciclisme i pilota basca (va ser membre de la junta de la Real Sociedad del Sport Vasco).

Com a periodista esportiu, Frederic Juandó va publicar preferentment a *Il·lustració Catalana* i la revista esportiva *Stadium*. El 1908 és la primera data en què es troben fotografies d'esport de Juandó publicades, en aquest cas al número 262 del setmanari *Il·lustració Catalana* amb cinc imatges de la cursa automobilística Copa Catalunya celebrada en el circuit del Baix Penedès, entre Sitges i Canyelles. Juandó va treballar, però, més extensament a la revista *Stadium*, des de la seva creació l'1 de maig de 1911, al costat de reporters gràfics notables com Jose Maria Co de Triola, Josep Maria Sagarra, Ramon Claret o Francisco Sanz de Gabilondo. En aquesta revista es van publicar moltes de les imatges d'aquesta exposició. Durant els primers anys Juandó es va fer gairebé omnipresent i cobria tota mena d'esdeveniments esportius.

En l'aspecte tècnic, les fotografies d'esport de Frederic Juandó són sempre negatius sobre placa de vidre al gelatinobromur de 9x12 cm, i com la resta de la seva producció presenten una execució

molt acurada. Cal notar que la fotografia d'esport era llavors una especialitat força complexa des del punt de vista tècnic: el material sensible estava encara en desenvolupament, a la cerca d'emulsions cada vegada més ràpides que permetessin disparar a la velocitat suficient per obtenir una imatge nítida. Per tant Juandó experimentava la tecnologia més moderna del seu moment, perquè fins poc abans era pràcticament impossible aturar el moviment.

L'altre vessant de l'obra de Frederic Juandó el constitueix un conjunt significatiu de fotografia artística, preferentment de paisatges, marítims o de muntanya, i de patrimoni monumental. Aquestes temàtiques, que superen en volum a la fotografia d'esports, conformen un conjunt de negatius en format estereoscòpic, en plaques de 6 x 13 cm, al gelatinobromur d'argent.

En resum, l'obra de Frederic Juandó constitueix un dels fons fotogràfics més singulars i interessants dels que es conserven a l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona. Cal considerar-lo un dels fotògrafs més rellevants de la seva època: com a pioner del reporterisme gràfic d'esports, de la fotografia artística i de muntanya, i com a posseïdor d'una tècnica excepcional.

Retrat d'Emili Juncadella Vidal, c. 1920. Autoria desconeguda. Fons: Emili Juncadella Vidal. (CAT AGDB R. 1574)

Emili Juncadella Vidal procedia d'una família de l'alta burgesia catalana que es dedicava a la fabricació tèxtil i a les finances. Aquesta condició social benestant va permetre a Juncadella dedicar el seu temps a la muntanya, la caça, els viatges, la vida social i la fotografia.

Entre d'altres associacions, Juncadella va ser membre del Centre Excursionista de Catalunya i del Club Alpí Francès. Les seves experiències muntanyenques, entre 1908 i 1913, es troben recollides en un quadern manuscrit que porta el títol de *Recuerdos de mis excursiones de montaña* i que es custodia a l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona. Com a reconeixement a aquesta activitat esportiva una agulla de la cresta de Cregüena, als Pirineus, porta el seu nom.

Enginyer industrial de professió, Juncadella va ser un empresari que va fer incursions en la política. Durant la dictadura de Miguel Primo de Rivera (1923-1930), va ser diputat provincial i regidor. Durant els anys de la Segona República espanyola (1931-1936) va presidir el grup monàrquic conservador Renovación Española, al barri de Sants. Arran de l'esclat de la Guerra Civil espanyola, el juliol de 1936, va intentar fugir de Barcelona en direcció a Madrid, però quan el 29 de juliol es dirigia a l'aeroport el van detenir i afusellar. Per desig seu, el castell de Montesquiú, a Osona, residència estiuenca de la família, va ser donat el 1976 a la Diputació de Barcelona.

Entre les pertinences de la família Juncadella presents al castell de Montesquiú es va trobar una col·lecció de plaques de vidre estereoscòpiques fetes entre 1910 i 1929. Es tracta de 1.584 imatges en blanc i negre, al gelatinobromur d'argent, de 4,5 x 11 cm i 6 x 13 cm. També hi ha un petit nombre de plaques de vidre estereoscòpiques a color, de tipus autocrom. Les fotografies es poden classificar en tres àmbits. El primer és d'imatges familiars i de les seves residències. El segon correspon a un nombrós grup d'imatges d'esports de muntanya relacionades amb la gran afició de Juncadella per l'excursionisme i l'incipient esport d'esquí. El darrer grup són fotografies de viatges per Espanya i l'estranger, en què destaquen les fetes a l'Àfrica l'any 1928, i a l'Índia i a Indoxina el 1929.

Els inicis de l'atletisme¹ a Barcelona estan lligats al futbol, fins al punt que la Federació Catalana de Futbol s'encarregava d'organitzar alguns esdeveniments atlètics. El 1909 es van disputar les primeres competicions atlètiques a Catalunya, amb motiu de la inauguració del camp del FC Barcelona a les instal·lacions del carrer Muntaner, que posteriorment van dependre del RCD Espanyol. La Federació Atlètica Catalana es va crear el 2 de setembre de 1915.

¹ Els clubs i associacions se citen seguint la denominació de l'època. En els casos que hi ha hagut diferents denominacions s'utilitza la més moderna.

#MiremElPassat #Atletisme

Salt de perxa, Festival Atlètic del Sindicat de Periodistes Esportius, 8 de desembre de 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54866).

Salt de perxa al Festival Atlètic del Sindicat de Periodistes Esportius, celebrat el 8 de desembre de 1912, per recollir fons per a la caixa de socors dels periodistes esportius. Va tenir lloc al camp del FC Barcelona, anomenat «l'Escopidora» i ubicat als carrers Indústria (actualment París), Urgell, Villarroel i Coello (actualment Londres). A la imatge Folch, de l'Universitari FC, va ser el guanyador amb un salt de 2,40 m. La perxa és de bambú, un material flexible que va revolucionar el salt amb perxa fins que es va començar a utilitzar la fibra de carboni.

Aixecament de pes a la Festa del Gimnasio Vila celebrat al camp del Català Sport Club, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54894)

◀ *Cursa atlètica a Barcelona passant per la Gran Via de les Corts Catalanes, c. 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54921)*

Prova de llançament de disc a la festa atlètica del FC Barcelona, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54898) ▶

Prova de 800 m relleus per equip. Campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54914)

Campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, celebrats al setembre-octubre de 1918. Va tenir lloc al camp de futbol del RCD Espanyol, conegut popularment com «Camp de les Favas», que ocupava els carrers Muntaner, Indústria (actualment París), Casanova i Coello (actualment Londres) a tocar de l'Hospital Clínic. A la imatge la carrera de relleus de 800 m per equips que va guanyar el Catalunya Atlètic Club (C.A.C) amb un temps d'1 min 48 s. A la dreta es pot veure Jaume Nin Fortuny, que participava pel Club Gimnàstic de Tarragona. Nin va ser campió de Catalunya i Espanya entre 1916 i 1924 de diferents disciplines atlètiques (110 tanques, llançament de disc, llançament de pes i llançament de javelina).

Cursa de 110 m. tanques, Campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54946)

Campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, celebrats al setembre-octubre de 1918. La Federació Catalana d'Atletisme es va crear el setembre de 1915. A l'esquerra de la imatge Teodoro Pons, nascut a Maó, que als campionats va competir pel FC Barcelona. Pons va ser un dels primers atletes espanyols a participar en uns jocs olímpics, els de la VII Olimpíada moderna a Anvers, el 1920, en les curses de 5.000 i 10.000 m. A la dreta, Jaume Nin Fortuny, guanyador de la prova de tanques amb un temps de 19 s. Nin va guanyar quatre proves més en aquest campionat.

◀ *Llançament de pes. Campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54950)*

Llançament de pes. Campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, setembre-octubre de 1918, al camp de futbol del RCD Espanyol. A la imatge Jaume Nin Fortuny, guanyador de la prova de llançament de pes pel Club Gimnàstic de Tarragona amb una distància de 10 m 15 cm. Entre 1917 i el 1924 aquest atleta va establir deu rècords catalans en les diferents proves de llançament.

Salt de perxa de Clarós als campionats de Catalunya de la Real Federació Atlètica Catalana, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54945)

Cursa de mitja hora amb motiu de la inauguració del camp d'entrenament de la Federació Atlètica Catalana, 17 d'agost de 1919. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54941)

Cursa de mitja hora celebrada el 17 d'agost de 1919 amb motiu de la inauguració del camp d'entrenament de la Real Federació Atlètica Catalana, al camp del RCD Espanyol. El president de la Mancomunitat de Catalunya, Josep Puig i Cadafalch, va fer el discurs inaugural. Posteriorment es van desenvolupar les competicions esportives, entre elles una cursa de mitja hora per parelles en què van participar quatre equips. La prova es va reduir a 25 min i la va guanyar la parella formada per Pons i Domingo, que van córrer una distància de 7.831 m.

Salt de llargada amb motiu de la inauguració del camp d'entrenament de la Federació Atlètica Catalana, 17 d'agost de 1919. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54940)

Salt de llargada celebrat el 17 d'agost de 1919, a les proves atlètiques amb motiu de la inauguració del camp d'entrenament de la Real Federació Atlètica Catalana, al camp del RCD Espanyol. Entre les competicions esportives que van tenir lloc van destacar: una cursa de mitja hora, llançament de martell, salt de perxa, cursa de tanques, de 1.000 m i de 3.000 m. La prova de salt de llargada va estar encapçalada pels esportistes Cortés i Casas.

◀ *Salt de perxa de Baonza al camp d'entrenament de la Federació Atlètica Catalana, 1919. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54947)*

Llançament de disc, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54937) ▶

Estirament de corda, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54895)

L'esport de lluita va entrar a Catalunya entre els segles XIX i XX a través dels diversos gimnasos, com els de Vila, Tolosa, Solé, Mataró, Santanach, Bricall o el gimnàs Garcia-Alsina. La Federació Catalana de Lluita es va fundar l'any 1924 i va estar presidida pel metge i promotor esportiu Jaume Garcia i Alsina (1874-1936), impulsor també del Comitè Olímpic de Catalunya.

#MiremElPassat #Lluita grecoromana

Els lluitadors Taixonera i Pérez durant la festa d'inauguració del Gimnàstic Sportsmens Club a Barcelona, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54890)

A finals d'octubre de 1911 va tenir lloc la festa d'inauguració del Gimnàstic Sportsmens Club, a Barcelona, al camp de futbol del RCD Espanyol, ubicat entre els carrers Muntaner, Indústria (actualment París), Casanova i Coello (actualment Londres). A la fotografia Taixonera i Pérez, alumnes del Gimnàs García, en el transcurs d'una lluita grecoromana que va guanyar el primer. En aquest esport està prohibit l'ús actiu de les cames durant l'atac i cada participant intenta vèncer l'adversari utilitzant tan sols la part superior del cos.

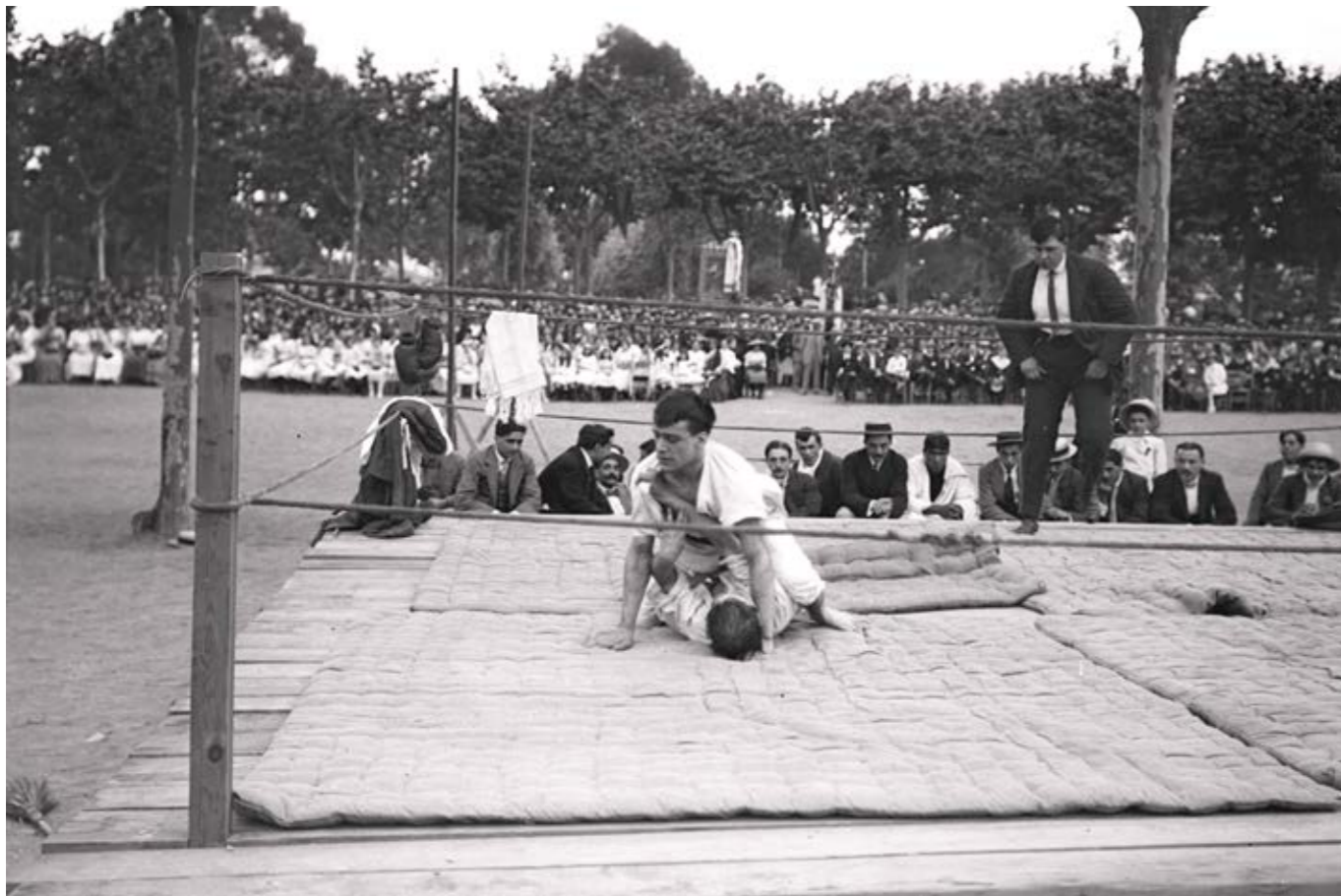

Lluita grecoromana entre Agell i Ramírez durant les competicions esportives de Mataró dins el marc del festival atlètic, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54862)

Amb motiu de la festa major de Mataró l'agost de 1912 es van celebrar tot un seguit de competicions esportives dins el marc d'un festival atlètic al parc de la ciutat. Esports com ciclisme, salts de llargada i de perxa van amenitzar la jornada festiva d'aquesta localitat. Entre les especialitats esportives va sobresortir la lluita grecoromana, com la que mostra la fotografia, entre els rivals Agell i Ramírez.

Entre els múltiples esports que es van introduir a Catalunya durant el primer terç del segle xx hi ha la lluita clàssica japonesa anomenada jujitsu. Seguint les regles d'aquesta art marcial, que vol dir «tècnica de la flexibilitat», només està permès fer ús del cos per tombar al contrincant.

#MiremElPassat #Jujitsu

◀ *Exhibició de jujitsu entre Valentín Gómez i J. Llopis durant les competicions esportives de Mataró dins el marc del festival atlètic, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54864)*

Durant la festa major de Mataró l'agost de 1912 es van celebrar tot un seguit de competicions esportives al parc de la ciutat, com les exhibicions de jujitsu que mostra la fotografia entre Valentín Gómez, campió d'Espanya i l'amateur J. Llopis. Aquest combat va ser la primera exhibició a Mataró d'aquesta disciplina esportiva oriünda del Japó.

La introducció i difusió de la boxa a Catalunya estan vinculades a la figura de Ramon Larruy Arnal, qui va fundar el Barcelona Boxing Club el 1910 juntament amb Joan Casanova, i quatre anys més tard la secció de boxa de l'Ateneu Enciclopèdic Popular. El 1923 es va constituir la Federació Catalana de Boxa, coincidint amb l'edat d'or que va viure aquest esport a Barcelona. Durant les dècades de 1920 i 1930 la capital catalana va esdevenir, després de París, la capital europea on més vetllades de boxa se celebraven.

#MiremElPassat #Boxa

Combat de boxa, c. 1910-1925. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54884)

El ciclisme es va introduir a Catalunya durant la dècada del 1910. Els primers clubs van ser la Unión Velocipédica Espanyola i l'Sport Ciclista Català, aquest darrer encara en actiu. L'Sport Ciclista Català, que sota la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) va haver de canviar el seu nom pel de Sociedad Ciclista Catalana, va gaudir als anys vint de l'etapa de màxim esplendor amb l'organització de carreres i esdeveniments culturals. Alguns dels ciclistes catalans més significatius del segle xx van ser Miquel Poblet i Orriols, Miquel Bover Pons o Guillem Timoner.

#MiremElPassat #Ciclisme

◀ *Festa ciclista a la Velo-Pista Balmes, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55152)*

Festa ciclista organitzada a la Velo-Pista Balmes, ubicada al carrer del mateix nom de Barcelona i celebrada el 22 d'octubre de 1911. Es van disputar diverses carreres de velocitat, que va guanyar finalment Escalé amb un temps d'1 min i 57 s i un espectacle d'equilibri amenitzat pel ciclistes Escalé, Gómez i el clown Chispa.

Joan Martí i Viñolas. Cursa Copa Stadium, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54453) ▶

El ciclista Joan Martí i Viñolas, 1912. A la imatge es pot veure com portava dues cambres inflables de pneumàtic de recanvi envoltades al coll, per si es punxaven les rodes. Martí va guanyar la Copa Stadium del Campionat de Catalunya, celebrada el 3 de juny de 1912, amb recorregut de 120 km entre Barcelona i Mataró. Hi van participar 19 corredors. Martí (1887-1978) va córrer amb una ciclo Sanromà i pneumàtics Continental. L'any següent va guanyar la Volta a Catalunya. Pioner del ciclisme a Catalunya, era conegut com a Martí de la Garriga. Abans de competir acostumava a preparar una combinació de fruita, sucre i cafè.

Segona Cursa de Veterans de ciclisme, 1913. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54478)

9 de febrer de 1913. Segona Cursa de Veterans, organitzada per l'Sport Ciclista Català, de 40 km de recorregut per als ciclistes de primera categoria i 50 km per als de la segona. La cursa va sortir dels voltants del pont de la Reina Elisenda de Montcada a Sarrià. Aquest pont, construït per la Diputació de Barcelona el 1909, va substituir el camí tradicional entre Sarrià i Sant Gervasi. El guanyador de la prova de 40 km va ser Tobeña amb un temps d'1 h i 34 min amb una bicicleta Alimundo. El de la cursa de 50 km va ser Fusté amb un temps d'1 h 42 min amb una ciclo Montpeó.

Cursa ciclista organitzada pel Moto Club Deportivo a l'avinguda del Tibidabo, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54438)

Cursa ciclista organitzada pel Moto Club Deportivo a l'avinguda del Tibidabo, juny de 1915. A l'esquerra es pot veure la Torre Andreu, la casa del doctor del mateix nom. Com a curiositat, s'aprecia com uns operaris instal·len una pancarta de banda a banda del carrer en què s'anuncia el ferrocarril aeri del parc del Tibidabo, inaugurat el maig de 1915.

Ciclistes a la plaça Pedralbes de Barcelona, c. 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55158)

Cursa de ciclisme, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB, R. 54440)

Cursa de ciclisme a la Velo-Pista Balmes, c. 1910-1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB, R. 54460)

Cursa de ciclisme, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB, R. 54448)

Cursa de ciclisme, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB, R.54475)

L'automobilisme ha estat tradicionalment una disciplina esportiva vinculada amb famílies benestants catalanes. El 1903 es va fundar l'Automòbil Club de Barcelona, que a partir de 1910 es va anomenar Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC). Entre els seus fundadors hi havia l'empresari i metge Enric Cera i el pintor Ramon Casas. El 1908 el club va organitzar la primera cursa disputada a Espanya, la Copa Catalunya d'automobilisme. Un altre popular club automobilístic va ser la Penya Rhin.

#MiremElPassat #Automobilisme

Cursa d'automobilisme, 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54952)

Pierre de Vizcaya, guanyador de la cursa del Gran Premi Penya Rhin, 1921. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55118)

Josep Maria Moré i Comas a la cursa Gran Premi Penya Rhin, 1921. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55116)

Pere Monés Mauri a la cursa del Gran Premi Penya Rhin, 1921. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55057)

Gran Premi Penya Rhin, 1921. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55121)

Gran Premi de la Penya Rhin, 1922. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55070)

El Gran Premi Penya Rhin, 5 novembre de 1922. El II Gran Premi Penya Rhin es va celebrar a Vilafranca i va estar encapçalat pel seu president Joaquim Molins i Figueras, un destacat empresari de la construcció i gran aficionat a l'automobilisme. El guanyador va ser el pilot britànic Kenelm Lee Guinness, a la foto, amb un Talbot-Darracq 56 amb un temps de 4 h 45 min i una velocitat mitjana de 105 km/h, amb un recorregut de 517,650 km. El Circuit de Vilafranca del Penedès va ser un circuit de velocitat, no permanent, que és considerat el bressol de la Fórmula 1 a l'Estat espanyol.

Cursa d'automobilisme, c. 1915-1925. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54960)

Automòbil de competició David al barri del Poblenou de Barcelona, c. 1915-1925. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55022)

El motociclisme ha tingut sempre una gran tradició a Catalunya. Els seus orígens estan vinculats amb el ciclisme, com la Sociedad de Velocipedistas, creada el 1891 i interessada en el motociclisme, o la primera cursa de motocicletes, automòbils i bicicletes de la península que es va celebrar a Barcelona el 10 de desembre de 1899. El 1903 el mecànic Miquel Villalbí va crear la primera motocicleta catalana, que portava el seu cognom i, deu anys després, es va fundar el Moto Club Deportivo Barcelona, que va ser reemplaçat el 1916 pel Reial Moto Club de Catalunya.

#MiremElPassat #Motociclisme

Creus impulsant Jaume Duran a la sortida de la prova del Quilòmetre Llançat des la cruïlla dels actuals passeigs Vilanova i Vilafranca, a Sitges, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55330)

Creus impulsant Jaume Duran a la sortida de la prova del Quilòmetre Llançat, celebrada el 27 d'agost de 1911, organitzada per l'entitat Moto Club Deportivo Barcelona. Duran va guanyar la prova amb un temps de 48 s. La competició consistia en un test de velocitat des de la cruïlla dels actuals passeigs de Vilanova i Vilafranca, a Sitges. El destacat ciclista, d'origen tortosí, també va guanyar la Copa de Motos Lleugeres, celebrada el mateix dia amb un temps de 2 h 27 min i 14 s.

Cursa d'automobilisme i motociclisme al centre de Barcelona, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54965)

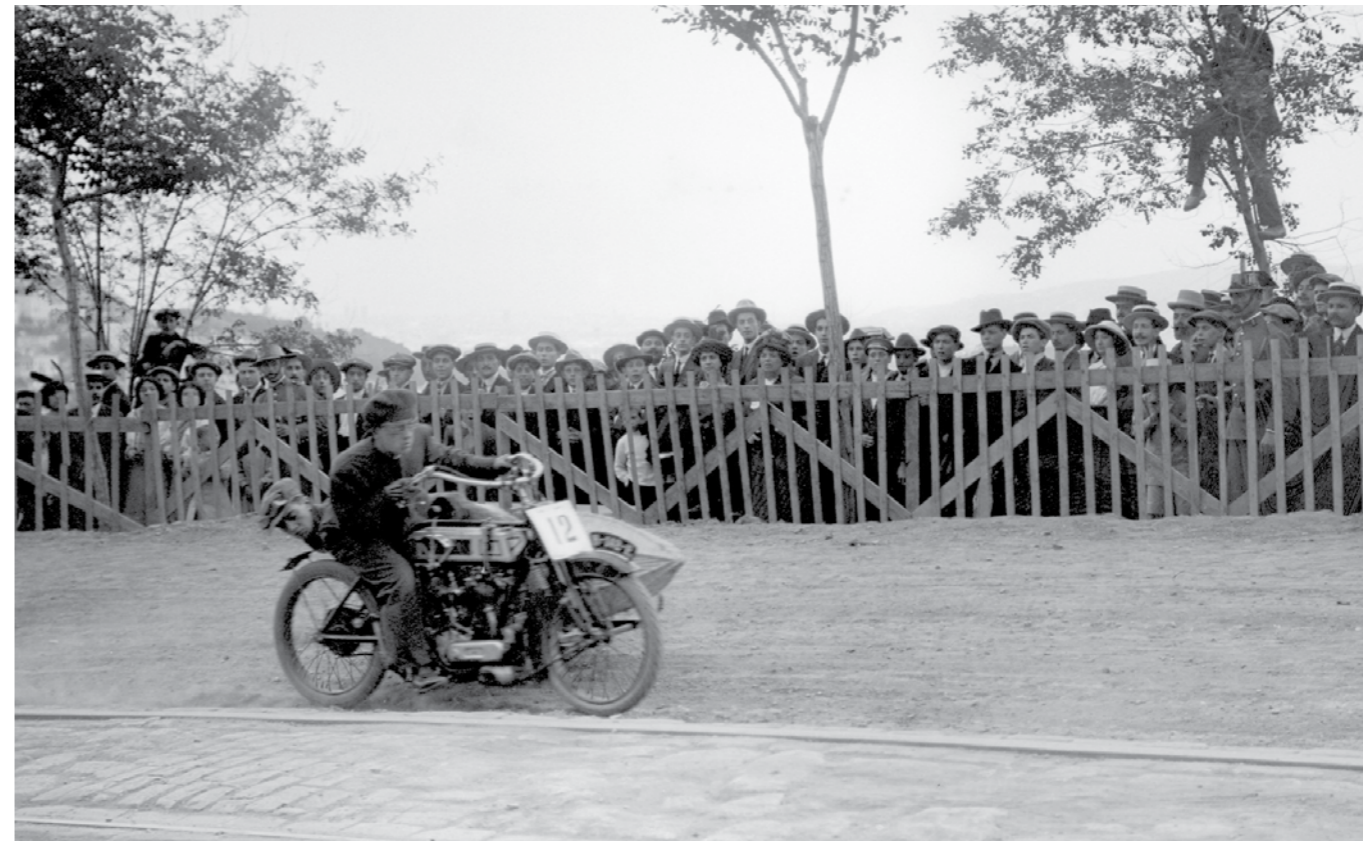
Jaume Duran a la Copa de Motos Lleugeres al circuit del Baix Penedès, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55316)

Jaume Duran, guanyador de la Copa de Motos Lleugeres al circuit Baix Penedès, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55314)

El corredor Fabregat a la Copa de Motos Lleugeres, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55315)

F. Batlló a la prova de sidecars de la carrera en pujada al Tibidabo, organitzada pel Moto Club Deportivo, 1914. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55324)

Carrera de sidecars de la prova en pujada dels Brucs, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55326)

A Catalunya a començament del s. xx la natació es va popularitzar de seguida gràcies a l'impuls del francès Bernat Picornell, que el 10 de novembre de 1907 va fundar amb Manuel Grau Solé el Club Natació Barcelona. El nou club va néixer al Gimnàs Solé on també s'havia fundat el FC Barcelona el 1899. El gimnàs pertanyia a Francesc Solé Font, oncle de Manuel Grau Solé, qui el setembre de 1907 havia organitzat la primera prova de natació a Catalunya, al port de Barcelona.

#MiremElPassat #Natació

◀ *Cursa de natació del Campionat d'Espanya, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55269)*

El diumenge 3 de setembre de 1911, a les 16.30 h, va tenir lloc una cursa de natació del Campionat d'Espanya, organitzada pel Club Natació Barcelona, a la platja de Sant Sebastià. Hi van participar al voltant de 35 nedadors d'arreu d'Europa. La prova de 1.500 m la va guanyar Joaquim Cuadrada amb un temps de 35 min i 47 s. Cuadrada (Mataró, 1893-1969), va ser el primer nedador espanyol a participar en uns jocs olímpics, a Anvers 1920, tot i que no va arribar a les finals.

Copa de Nadal de natació al port de Barcelona, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55268) ▶

Copa de Nadal al port de Barcelona, celebrada el 24 de desembre de 1911. A la imatge un grup de socis del Club Natació Barcelona. Hi van participar 26 esportistes i va guanyar el nedador mataroní Joaquim Cuadrada, que va recórrer 200 m en 3 min i 27 s.

La pràctica del rem modern va ser introduïda a Catalunya al darrer terç del segle XIX per membres de la classe alta i burgesa, i per anglesos vinculats amb empreses britàniques marítimes i navilieres. El 1873 va néixer la Societat de Regates i el 1902 es va fundar el Reial Club de Barcelona, actualment Reial Club Marítim de Barcelona. Vint anys després es va crear la Federació Catalana de Rem. El 1917 es va celebrar el primer campionat de Catalunya de rem sota el nom de Copa Prat de la Riba.

#MiremElPassat #Rem

Regata d'equips femenins del FC Barcelona al V Campionat d'Hivern al port de Barcelona, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55233)

Regata d'equips femenins del FC Barcelona, dins el Vè Campionat d'Hivern, celebrada el 24 de desembre de 1911. Hi van participar tres embarcacions formades per la següent alineació: canot «Desengaño», tripulat per Maria Alcover i Laura Masipe, amb Carlos Alcover com a timoner; canot «Caella», tripulat per Vicenta Carsi i Pepita Cuchillo, amb Ricardo Carsi com a timoner; canot «Victoria», amb Julia i Esperanza Vázquez de Aldana com a tripulants i J. Durban com a timoner. Va guanyar el canot «Victoria», que va recórrer els 1.000 m del trajecte en 4 min i 3 s.

Setmana de regates al port de Barcelona, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55232)

Setmana de regates al port de Barcelona, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55235)

El futbol va ser sens dubte l'esport més popular a la capital catalana. El van introduir ciutadans d'origen suís (Joan Gamper), britànic (els germans Ernest Witty i Arthur Witty) o alemany (Udo Steinberg), sovint instal·lats a Barcelona per motius laborals i ben connectats amb els cercles financers de la ciutat, o bé per catalans (com l'empresari Gaspar Matas, fundador del Palamós FC, el club de futbol degà de Catalunya fundat el 1898) que l'havien descobert en les seves estades a Anglaterra. Les associacions i els clubs van expandir la popularitat del futbol. Alhora, la premsa especialitzada també va ser un important factor de difusió. Entre aquestes publicacions van sobresortir *El Mundo Deportivo* (1906), *La Jornada Deportiva* (1921-1925), *Stadium* (1911-1930) o *Xut!* (1922-1936), aquesta darrera amb un destacat component humorístic.

#MiremElPassat #Futbol

Partit entre el FC Barcelona i el RCD Espanyol per al Campionat dels Pirineus, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55588)

Partit de futbol entre el FC Barcelona i el RCD Espanyol als quarts de final del Campionat dels Pirineus, 10 de març de 1912. Jugat al camp de l'Espanyol del carrer Muntaner, el partit el va guanyar el Barça per 3-2 després d'haver jugat la proroga. A la imatge el davanter George Pattullo fent el primer dels dos gols que va marcar. D'origen escocès, Pattullo va ingressar al club blaugrana la temporada 1910-1911, durant la qual va esdevenir el màxim golejador de l'equip amb 41 gols en 20 partits. El 1911 va marxar a Escòcia per atendre els seus negocis, però el març de l'any següent va tornar per jugar aquest partit del Campionat dels Pirineus.

Partit de futbol entre els equips d'Espanya i l'University, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55908)

Titulars de l'equip RCD Espanyol en un partit del Campionat dels Pirineus, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55929)

Partit de futbol entre l'Universitari i el RCD Espanyol al Campionat de Catalunya, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55662)

Titulars del RCD Espanyol a la final del Campionat de Catalunya, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55941)

Titulars de l'equip del RCD Espanyol a la final del Campionat de Catalunya de la temporada 1914-1915, entre el RCD Espanyol i el FC Barcelona, celebrada el 7 de març de 1915. RCD Espanyol 4 - FC Barcelona 0. Campionat de Catalunya de futbol 1914-1915 (16a edició). Camp de joc: Terrassa. Àrbitre: Francesc Domènech. Gols: López 10'; López 15'; Tormo 17'; Tormo (segona part). De darrere cap endavant: Gibert (porter), Breu i Masana (defenses), Pueo, Pomés i Juanico (migcampistes), Ponz, Armet, Tormo, López i Sampere (davanters).

Titulars del FC Barcelona a la final del Campionat de Catalunya, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55962)

Titulars de l'equip del FC Barcelona a la final del Campionat de Catalunya de la temporada 1914-1915, entre el RCD Espanyol i el FC Barcelona, celebrada el 7 de març de 1915. RCD Espanyol 4 - FC Barcelona 0. Campionat de Catalunya de futbol 1914-1915 (16a edició). Camp de joc: Terrassa. Àrbitre: Francesc Domènech. Gols: López 10'; López 15'; Tormo 17'; Tormo (segona part). D'esquerra a dreta: Eugeni Tarré, Ignasi Segarra, Percival Wallace, Josep Reguera, Alfred Masana, Lluís Bru (porter, al darrere), Ramon Torralba, Manuel Amechazurra, Josep Costa, Paulino Alcántara, Enric Peris.

◀ *Alineació del FC Barcelona davant el Sabadell en el Campionat de Catalunya, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB, R. 55868)*

Discurs de Joan Gamper al camp de futbol del FC Barcelona del carrer Indústria, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54853) ▶

Partit de futbol al camp del FC Barcelona del carrer Indústria, 1918. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54855)

Partit de futbol al camp de l'Europa, amb el temple de la Sagrada Família al fons, 1919. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55548)

Partit de futbol al camp de l'Europa, amb el temple de la Sagrada Família al fons, 1919. El Club Esportiu Europa, fundat l'any 1907, va jugar en aquest camp entre 1912 i 1920. El terreny de joc s'estenia entre els actuals carrers de Marina, Lepant, Provença i Rosselló, ara travessat per l'avinguda Gaudí.

Primera pedra al nou camp del FC Barcelona a les Corts, 1922. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54839)

Inauguració de les obres del nou camp del FC Barcelona a les Corts, 1922. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54836)

Inauguració de les obres del nou camp del FC Barcelona a les Corts, 1922. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54837)

Alineació del Club Esportiu Europa, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55973)

◀ *Maria Macià, filla del president Francesc Macià fa el servei d'honor al partit de futbol entre el Reus i el FC Barcelona, 1932. Autoria desconeguda. Fons: Diputació de Barcelona. (CAT AGDB R.9142)*

Maria Macià, filla del president Francesc Macià, al partit de futbol entre el Reus i el FC Barcelona, 1932. Autoria desconeguda. Fons: Diputació de Barcelona. (CAT AGDB R.9140) ▶

El Lawn-Tennis Club, situat al carrer Muntaner, entre els actuals carrers Marià Cubí i de Madrazo, va ser fundat el 1889 per Ernst F. Witty Cotton, que jugava a tennis amb el fundador del FC Barcelona, Joan Gamper. Va ser el primer club de tennis català encara que els seus estatuts estaven escrits en anglès i no es permetia més d'un 10% de socis no britànics, d'aquí que fos conegut com el Club dels Anglesos.

El 1903 es va celebrar el primer Concurs Internacional de Tennis de la península, que va guanyar el mateix Ernst Witty Cotton, les filles del qual eren reconegudes tennistes. El nom de *lawn* tennis feia referència a la pista d'herba en què es jugava d'ençà del seu origen a Anglaterra.

#MiremElPassat #Tennis

Assistents al 8è Concurs de l'Associació Lawn-Tennis de Barcelona, 1911. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret (CAT AGDB R. 55292)

Les germanes Lluïsa i Dolors Marnet al X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55275)

X Concurs Internacional Lawn-Tennis celebrat el 14 d'abril 1912 a les pistes del Catalunya Lawn-Tennis Club. A la imatge, les germanes Dolors (Lolita) d'onze anys (dreta) i Lluïsa Marnet, de dotze anys (esquerra). Lluïsa va ser la guanyadora de la prova per a senyoretes amb avantatge davant la britànica Carmen Witty Cotton per 6/1, 5/7, 6/0. Les germanes Marnet també van competir en la prova individual del Campionat de Barcelona, celebrat durant la mateixa competició, davant les germanes Lidia i Carmen Witty Cotton (guanyadora de l'esmentada copa).

Per tal que les seves filles esdevinguessin esportistes, el pare de Dolors i Lluïsa, Leo Marnet, d'ascendència francès i qui tenia una fàbrica de derivats del porc amb la marca comercial La Sibèria, va fer construir una pista de tennis al jardí de la casa que tenien a la cantonada del carrer Montserrat amb el carrer de Sant Segimon a Vic. Lluïsa Marnet va guanyar el campionat d'Espanya els anys 1912, 1915 i 1921 i el campionat de Catalunya consecutivament entre els anys 1921 i 1924. Va ser seleccionada per competir a l'Olimpiada de París de 1924, però la mare no la va deixar participar.

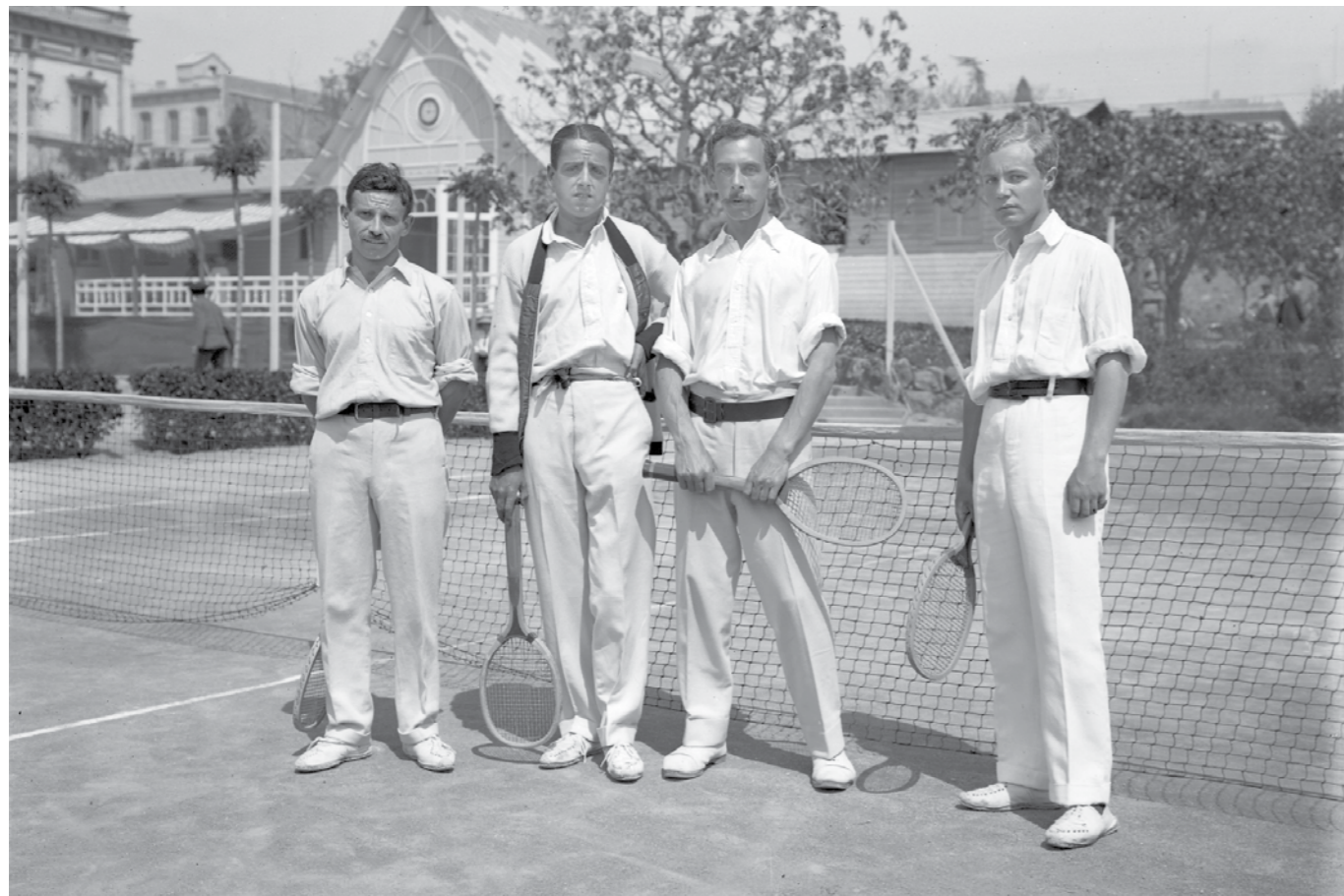
X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55274)

X Concurs Internacional Lawn-Tennis celebrat el 14 d'abril de 1912 a les pistes del Catalunya Lawn-Tennis Club. A la imatge moment de la final masculina de dobles, que van guanyar Poulin i Cozon, imposant-se a Warburg i Herberg. La final individual masculina també la va guanyar Felix Poulin, després de l'abandonament de Warburg durant el tercer set en sentir-se cansat. La final femenina individual la va guanyar Carmen Witty, qui es va enfrontar a la seva germana. En la prova mixta per parelles van guanyar Lluïsa Marnet i Josep Maria Sagnier contra Carmen Witty i Oscar Warburg.

Públic assistent al X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R.55277)

Concurs Internacional Lawn-Tennis celebrat el 14 d'abril de 1912 a les pistes del Catalunya Lawn-Tennis Club. A la imatge el públic vestit per a l'ocasió presenciava un partit masculí.

◀ Els tennistes Whil, Navarro, Warburg i Herberg al X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55272)

L'àrbitre Otto Gmelin al X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55276) ▶

Poulin i Herberg, finalistes del X Concurs Internacional Lawn-Tennis, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55279)

Partit de tennis de parelles mixtes al Real-Lawn Club del Turó, c. 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55281)

◀ *Les tennistes Llopart, Pizá, Brull i Quiroga, 1926. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55300)*

La Real Sociedad Sport Vasco, que tenia la seva seu principal al Frontó Comtal de Barcelona, va inaugurar unes pistes de tennis i una secció d'aquest esport el gener de 1926 amb motiu del XIX aniversari de la seva fundació. En l'acte inaugural les jugadores Llopart, Pizá, Brull i Quiroga van jugar un partit de dobles.

Partit de tennis de parelles mixtes al Reial Societat de Tennis Pompeia, c. 1910-1930. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55312) ▶

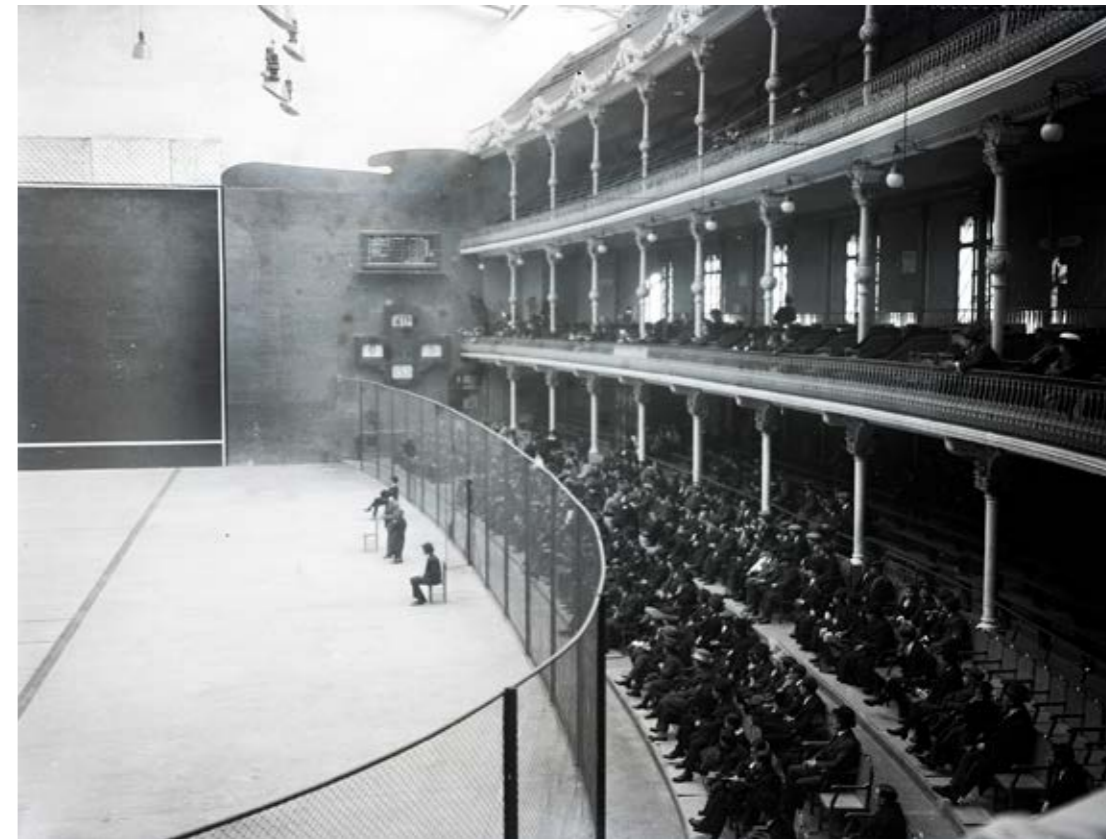
La pilota basca té els seus orígens en el *jeu de paume*, un joc de pilota francès i antecedent directe del tennis. Fins a mitjans del segle XIX es practicava a mà al carrer o places de poble. A partir de llavors es va establir un reglament i els jugadors utilitzaven una mena de guants per no fer-se mal a les mans. A Barcelona va destacar el Frontó Comtal, que es va inaugurar el dia de la Mercè de 1896, i estava al xamfrà format pels carrers Rosselló i Balmes. Obra de l'arquitecte Francesc Rogent, va ser enderrocada l'any 1924.

#MiremElPassat #Pilota basca

Frontó Comtal, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54534)

El 20 de novembre de 1915 al Frontó Comtal es va celebrar un festival per commemorar el Xè aniversari de la fundació de la Real Sociedad Sport Vasco. Es van inaugurar les noves instal·lacions i es van disputar dos partits amb una gran assistència de públic. Frederic Juandó Alegret va ser un gran aficionat a la pilota basca, esport que també practicava; va ser membre durant anys de la junta directiva de la Real Sociedad del Sport Vasco, que tenia la seu al mateix edifici del frontó.

Festival de la Real Sociedad Sport Vasco al Frontó Comtal, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54493)

La pràctica d'esgrima com a disciplina esportiva es va desenvolupar a finals del segle XIX, a mesura que l'ús de les armes de foc es va imposar al de les armes blanques. El 1913 es va fundar l'Associació d'Esgrima Barcelonesa, el primer organisme federatiu català d'aquest esport. Un dels esgrimistes més coneguts va ser Fèlix de Pomés i Soler, un autèntic sportmen que va practicar també futbol, tir i boxa durant les dècades de 1910 i 1920, a banda de ser actor i director de cinema. Fins l'any 1924 l'esgrima no va comptar amb una categoria femenina en uns jocs olímpics.

#MiremElPassat #Esgrima

Copa Inter-Salas d'esgrima, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54481)

Copa Inter-Salas d'esgrima, celebrada als jardins del Palau de Belles Arts de Barcelona, el 24 de novembre de 1912. A la imatge, instantània de l'assalt entre Alfredo Conde, de la Sala del Círculo Ecuestre i guanyador de la Copa, i Pablo Navarro, de la Sala García. El jurat estava encapçalat per José Hardoy.

Copa Inter-Salas d'esgrima, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54482)

Copa Inter-Salas d'esgrima, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54483)

El Real Club de Polo de Barcelona es va fundar el 1897 i utilitzava l'espai del desaparegut hipòdrom de Can Tunis. A partir de l'any 1902 l'antiga plaça d'armes del parc de la Ciutadella, davant de l'actual Parlament de Catalunya, va acollir el Concurs Hípic de Barcelona. L'any 1911 el club es va traslladar als terrenys de Can Ràbia, a la carretera de Sarrià, a tocar de la Diagonal. El 1932 el club va canviar novament d'ubicació als terrenys que ocupa actualment a l'avinguda del Dr. Marañón, sota l'avinguda Diagonal i on encara se celebra el concurs de salts de cavalls.

#MiremElPassat #Hípica

El tinent Arana al Concurs Hípic Internacional del Real Polo Jockey Club de Barcelona, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54777)

Concurs Hípic Internacional del Real Polo Jockey Club de Barcelona, celebrat als terrenys de Can Ràbia, a Sarrià, entre els dies 21 i 30 de juny de 1912. Com era habitual, el concurs va reunir a la societat aristocràtica barcelonina i va aplegar genets d'arreu d'Europa. El Real Polo Club es va fundar el 1897 i es va fusionar amb el Barcelona Jockey Club sota el nom de Real Polo Jockey Club de Barcelona. A la fotografia el tinent Arana en el salt de la rìa.

Antonio Cañero al Concurs Hípic Internacional del Real Polo Jockey Club Barcelona, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54768)

Públic assistent a l'antic hipòdrom de Can Tunis, c. 1910-1920. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 55387)

Públic assistent al Concurs Hípic Internacional, celebrat al Real Polo Club de Barcelona, 1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54808)

El juliol 1912 es va fundar el Barcelona Golf Club Pedralbes, que ocupava l'espai entre la caserna del Bruc, la carretera d'Esplugues, el Palau de Pedralbes i la plaça d'Eusebi Güell. Estava ubicat en una finca comprada en subhasta el 1899 per Eusebi Güell, el fill del qual estava casat amb Virginia Churruga Dotres, filla a la seva vegada de Cosme Damián de Churruga i Dotres, president i ànima fundadora del club de golf. La persona encarregada del disseny del club va ser l'argentí James Peter Gannon, conegut per haver projectat anteriorment altres camps de golf similars al nord d'Itàlia i jugador d'aquest esport. El Club de Pedralbes es va nodrir amb socis que formaven part de la nombrosa colònia d'estrangers que residien a Barcelona i va ocupar aquest espai fins l'any 1954, quan es va traslladar al Prat.

#MiremElPassat #Golf

. Barcelona Golf Club Pedralbes, c. 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54735)

Barcelona Golf Club Pedralbes, c. 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 54738)

Barcelona Golf Club Pedralbes. A l'esquerra de la fotografia es pot veure la Casa Anna de Mora de Bacardí, un edifici modernista projectat per Geroni F. Granell i Manresa el 1911 i actualment seu del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya. El Campionat de Catalunya de 1915 va ser guanyat per Loly en homes i per E. Morgan en dones.

L'excursionisme va ser una activitat molt arrelada a la societat catalana des de finals del segle XIX. Tal com passava a bona part dels països europeus, aquesta activitat estava vinculada a Catalunya amb la descoberta de les arrels del passat, la cultura, la llengua i el patrimoni i, de pas, representava un major contacte amb la natura. El Noucentisme, en paral·lel, va impulsar el desenvolupament científic, literari i artístic.

#MiremElPassat #Excursionisme

Grup d'excursionistes al Montseny, 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 53873)

Grup d'excursionistes al Montseny, 1915. Els primers excursionistes, influenciats per la Renaixença, buscaven en l'arquitectura i l'art popular les arrels de Catalunya. L'èxit de socis aconseguit pel Centre Excursionista de Catalunya va fer que, a principis del segle XX, aquesta associació catalanista es reorganitzés en diferents seccions: l'any 1904 es van crear les d'arquitectura, folklore i fotografia. Juandó Alegret va ser membre de diverses agrupacions de muntanya, entre elles el Centre Excursionista de Catalunya, fundat el 1876 per l'escriptor Josep Fiter i Inglès, o el Centre Excursionista Barcelonès, creat el 1909.

Grup d'excursionistes al Montseny, c.1912. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 53880)

Excursionistes al Montseny, amb el pic de les Agudes el fons, c. 1915. Fons i autoria: Frederic Juandó Alegret. (CAT AGDB R. 53869)

Àngela Burés Regordosa i el seu marit, Josep Maria Juncadella Robert, i els guies Luchon, Haurillon i Carrien al pic d'Aneto amb una altitud de 3.404 m, 26 d'agost de 1913. Fons i autoria: Emili Juncadella Vidal. (CAT AGDB R.69)

Grup d'excursionistes al pic d'Aneto, 1913. Emili Juncadella, membre del Centre Excursionista de Catalunya i del Club Alpi francès, va ser pioner de l'alpinisme i de l'excursionisme i un dels primers a coronar cims de 3.000 m com els Gourgs Blancs, la Maladeta, Cabrioules o el mateix Aneto. Juncadella també va ser un gran viatger, i al llarg de la seva vida va fer nombroses fotografies amb la seva càmera estereoscòpica.

Josep Maria Juncadella Robert i la seva esposa, Àngela Burés Regordosa, i els guies Luchon Haurillon i Carrien al pic d'Aneto, 1913. Fons i autoria: Emili Juncadella Vidal. (CAT AGDB R.12)

Pic de Coronas, al massís de la Maladeta, Osca, 1914. Fons i autoria: Emili Juncadella Vidal. (CAT AGDB R. 08)

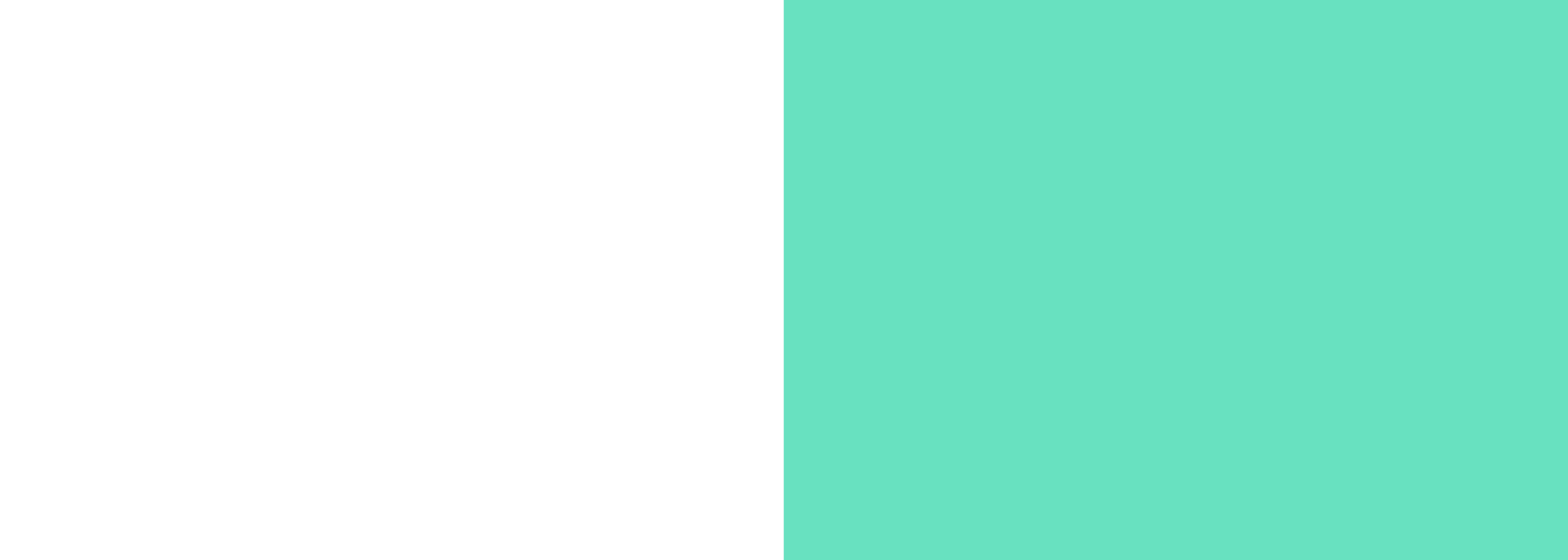

Glacera d'Aneto, 1913. Fons i autoria: Emili Juncadella Vidal. (CAT AGDB R. 72)

Cresta de la Maladeta, 1912. Fons i autoria: Emili Juncadella Vidal. (CAT AGDB R. 147)

Emili Juncadella va ser un dels impulsors del pirineisme. Va fer nombroses ascensions al massís de la Maladeta (1902-1920). Al massís de la Maladeta, entre els pics Maleït i Aragüells, hi ha l'agulla Juncadella (3.015 m), que porta el seu nom. A la imatge, la cresta oest de la Maladeta, el 1912 .

#MiremElPassat #Esports és una mostra de fotografies del fons que custodia i conserva la Diputació de Barcelona a l'Arxiu General, i de les quals en fem difusió cada divendres a les xarxes socials de la corporació.

És una selecció de 95 imatges de principis del segle xx que abasten totes les disciplines esportives que eren protagonistes al carrer i a revistes esportives com ara *Stadium*. Tot i que eren pràctiques elitistes en aquell moment, van ser l'inici d'una cultura esportiva de masses, tal com la coneixem ara, i del periodisme esportiu.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

**Subdirecció d'Imatge Corporativa
i Promoció Institucional**

**Direcció dels Serveis de Secretaria,
Adjunta a la Secretaria General -
Secció d'Arxiu i Gestió Documental**

Rambla de Catalunya, 126.
08008 Barcelona
Tel. 934 022 222
comunicacio.interna@diba.cat
arxiu@diba.cat